

Alte Drucke

**F. IOAN. DVNS || SCOTI, || ORDINIS MINORVM, ||
THEOLOGORVM OMNIVM || EMINENTISSIMI, || Atque
Academiae subtilium Antesignani, || Quæstiones Quarti ...**

Duns Scotus, Johannes

Venetiis, 1580

DISTIN. XXVII.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150224

A propagando. Saltem in nouo testamento certificati sumus de hoc propter alium finem, scilicet propter virandam fornicationem. 1. Corin. 7. hoc autem secundum indulgentiam dico &c. Et verisimile est, quod ista indulgentia non fuerit primo facta in noua lege, sed a principio humani lapsus.

¶ Sic ergo ex primis conclusionibus habetur de institutione matrimonij, & obligationis in ordine ad finem propagandi prolem, & institutio sacramenti concomitantis illum contractum, sed institutio contractus ad virandam fornicationem non habetur ita per rationem naturalem, immo vix tanquam licitum ex institutione diuina, nisi vt indulgentia iustitia tamen ibi

B per rationem in indissolubilitate & sacramentum concomitas contractum illum, eodem modo concomitantur, vt prius de matrimonio instituto propter primum finem.

AD ARGUMENTA.

¶ Ad primum patet ex prima conclusione, quia Adam sicut praeo protulit illa verba, hoc nunc os ex osibus &c. sicut manifeste exprimit Christus Matt. 19. d. de eo qui fecit masculum, & foeminam, & dixit, quamobrem adhaerebit homo &c.

¶ Ad secundum, ecclesia circa materiam habilem aliquid immutat, sed non circa illud quod est essentialiter contractui matrimonij, per suppositionem materia idonea.

¶ Contra, magister in licera.

POST HEC ADVERTENDUM EST
QV ID &c.

DISTIN. XXVII.

QV AESTIO I.

Utrum sit conueniens cu dicit, quod matrimonium est viri mulierisque coniunctio maritalis inter legitimas personas, vitam indissolubilem retinens.

QUABRO duo circa istam. 27. dist. Primo de definitione matrimonij, et

quam ponit magister in licera. Vtrum sit conueniens cum dicit, quod matrimonium est viri mulierisque coniunctio maritalis inter legitimas personas, vitam indissolubilem retinens. Videtur quod non, quia aut coniunctio accipitur ibi per coniunctionem passiuam, aut per relationem. ¶ Non primo modo, quia illa transit transiente & cessante actu contrahentium, & etiam omnis passio est ad aliquem terminum, & tunc oportet dare terminum aliquem inductum per istam coniunctionem, quod non est verum, quia nihil est ibi nouum, nisi respectus rationis. ¶ Nec secundo modo. Tunc quia illa esset terminus periti moris, vel mutationis praedictis, quia post mutationem inest, principaliter non, sed prius est falsum, quia non est forma absoluta. Tunc, quia cum sunt duae relationes, una viri ad mulierem, & alia e conuerso. 3. phy. eadem est via &c. ergo sequitur, quod essent duo minima, vel quod matrimonium non sit essentialiter vnum. ¶ Contra, magister in licera.

AD

AD ISTAM quaestione[m]
 patet ex dictis ad quintam con-
 clusionem precedentis. q. quia
 ista diffinitio matrimonij debet
 intelligi, sicut explicata est per
 diffinitionem, vel descriptione[m]
 positam ibi, quia si matrimonij
 accipitur proprie pro illa con-
 iunctione, tunc debet intelligi
 coniunctio habitualis idem q.
 obligatio, si autem accipitur ibi
 pro contractu proprie, tunc con-
 iunctio potest accipi pro actu
 coniungendi, vel passionis, quae
 includit utrumque actum, scilicet
 intrinsecum, & extrinsecum per-
 sonarum in actu suo coniuncta-
 rum. ¶ Ad argumentum dico,
 q. intelligendo matrimonium
 proprie coniunctio, intelligitur
 pro relatione. ¶ Et cum dicis,
 q. illa esset terminus motus, non
 sequitur, quia illa mutatio pra-
 eia, quae erat ibi erat per actum
 voluntatis, non derelinquentem
 aliquid inductum, & in actum
 cavendi signum exteriori, a
 quo etiam nihil derelinquebat.
 ¶ Cum autem dicis de dualitate, re-
 sponsum est prius, quia matrimo-
 nium est unum unitate integritatis,
 non indivisibilitatis, & ita est
 universalius in omni contractu,
 quia contractus includit
 duas partes, scilicet a-
 scendum huius, &
 illius, & in
 utro-
 que
 et
 duos
 actus, sci-
 licet interiore[m]
 & exteriori signi-
 ficantem illu-
 lum iure-
 rio -
 re.

Utrum consensus expressus per verba
 sit praesens causa, sine sufficiens
 matrimonij

SECUNDO qua-
 ro, an consensus ex-
 pressus per verba
 sit causa sufficiens
 matrimonij? ¶ Qd
 non, quia tunc nullus posset esse
 certus de matrimonio, sicut nec
 de consensu alterius, non videtur B. S. S. S.
 q. voluntate alterius. consequens consensus,
 e inconveniens, quia nullus posset
 tunc certi certitudinaliter actu ma-
 trimonij sine periculo. ¶ Preter-
 ea. 32. q. honorant in textu & in
 gl. & extra de sponsalibus tua-
 sufficit expressio parentum filij.
 ¶ Contra, magister in litera extra
 de sponsalibus tua nos in fide sine
 consensu &c. cetera, nequeunt
 matrimonium facere, consensus
 autem tacitus non sufficit ad sacramen-
 tum, quia non est ibi signum sensibile.
 SOLUTIO ISTIVS qua-
 estio[n]is patet ex secunda conclusionem pri-
 mae quaestio[n]is. quia ibi habetur, quod
 contractus mutuae donationis
 praeter corporum est honestus, &
 qualiter se habet ad vinculum dere-
 lictum inter coniuges. Et tunc ad
 formam. q. non est dicendum, q. sit
 proprie causa efficiens illius vin-
 culi, sed est dispositio praevia.
 Sicut baptizari & ordinari est
 praevia dispositio ad caracte-
 rem; consensus autem expres-
 sus verbis sufficientibus inclu-
 dendo ista duo, nihil aliud est
 quam contractus matrimonij,
 & ideo se habet ad matrimo-
 nium, sicut iste contractus.

AD PRIMUM argumen-
 tum dico, q. potest ibi esse cer-
 titudo talis qualis requiritur in
 acti-

Actibus humanis, in alijs enim cōtractibus puta vēditionis, vel commutationis rerum, non requiritur certitudo demonstratiua, sed sufficit probabilis, & vt in pluribus. Et * talis est in proposito ex suppositione istius positionis, quilibet habendus est verax, de quo nō hī euidentis signū oppositi, & ista est de lege naturæ. i. cōsona legi naturali, q̄ p̄fidei, & veraci quilibet habetur quousque per experientiam, vel per testimoniū aliorum fuerit certitudinaliter contrarium æstimatum. ¶ Si autem aliquis dicat se fraudasse personam secum contrahentem, de hoc infra dist. 30. q. 1. ¶ Ad secundo concedo, q̄ ad contractum sufficit parentes contrahere pro filijs, & sufficeret sine quibuscunque verbis **B** contractus per literas, siquidem in alijs contractibus emptionis & vēditionis firmior contractus habetur in literis quam in verbis * nudis. Sed an in istis signis vox prola alijs a verbis vel exhibitis ab alijs *ta perit*, vel a contrahentibus saluetur *litera scri* tio sacramenti, tactum est in *pta ma* clusione quarta solutionis *net*. præcedentis.

HIC QVARI DEBET &c.

DIST. XXVIII.

QVÆSTIO VNICA.

Utrum solus consensus expressus per verba de præsenti causet matrimonium.

B. hac q̄ breuis & necessaria in qua discordans

* **V**arro circa istā 28. dist. vtrū solus cōsensus de p̄senti expressis verbis causet matrimonium.

¶ Quod non. Omne vinculū vel cōtractus ad quod licite potest fieri, qui carnalis copula, est matrimonium, vel matrimonij contractus, sed post consensum expressum verbis de futuro, licite loquuntur copula carnalis, q̄a tales nō dicuntur fornicarij, quia obsequente copula carnali, ecclesia simpliciter dicit esse matrimonium, inter illos, ergo. ¶ Hoc confirmatur extra de sponsalibus. is. qui. ¶ Præterea iplero p̄missi, licet & fidelitas est de lege naturæ, nō tunc est p̄ illū actū, q̄ ille actus nō est forma cōtrahēdi, nec forma sacri, ergo fuit matrimonium, ergo p̄missio est vinculū indissolubile. & maxime si cōfirmetur iuramēto, q̄a seruare iuramētū est de lege naturæ. ¶ Præterea nō est mediū quantū ad contrahēdū inter sp̄salia, & matrimonium, sed q̄a apponit iuramētū et cedit contractus firmitatē sponsaliū, q̄a sponsalia habet firmitatē suā sine iuramēto, ergo q̄a apponit iuramētū est contractus matrimonij. ex p̄missio ergo cum iuramento surgit vinculū indissolubile, ergo matrimonium. ¶ Contra magister in litera.

RESPONDEO, sicut patet ex scda conclusione primæ quōnis contractus matrimonij, q̄. inducit obligationē, vel vinculum, quod dī vinculū matrimoniale est datio, & si nō oberalis est tamen datio pro alio recipiendo, quæ est permuatū, traditio saltem mutus potestatis corporum. Sed nullus promittendo tradit illud quod promittit. imo est contraditio quia p̄missio est de tradendo in futurum, consensus autem de futuro expressus signis consentitibus tali consensu non est, nisi